

ЮРИДИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ
ФАХОВЕ ВИДАННЯ

www.lsej.org.ua

2'2023

**Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове фахове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 2, 2023

**На підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1)
журнал внесений до переліку фахових видань категорії «Б» у галузі юридичних наук
(081 – Право, 262 – Правоохоронна діяльність, 293 – Міжнародне право)**

**Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)**

**Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.**

**Видавничий дім
«Гельветика»
2023**

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломоєць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, професор

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор

Члени редакційної колегії:

Батюк Олег Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент;

Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);

Болокан Інна Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;

Ботнару Стела – доктор юридичних наук, доцент;

Бринза Сергій – професор, доктор хабілітат;

Верлос Наталя Володимирівна – доктор юридичних наук, доцент;

Войцех Войтила – доктор гуманітарних наук у галузі філософії (Республіка Польща);

Волошина Владлена Костянтинівна – кандидат юридичних наук, доцент;

Галіцина Наталя Вікторівна – доктор юридичних наук, професор;

Деревянко Наталія Зеновіївна – доктор філософії у галузі права;

Діхтієвський Петро Васильович – доктор юридичних наук, професор;

Дрьомін Віктор Миколайович – доктор юридичних наук, професор;

Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;

Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Таджикистан);

Кантор Наталія Юріївна – кандидат юридичних наук;

Колпаков Валерій Костянтинівич – доктор юридичних наук, професор;

Копча Василь Васильович – доктор юридичних наук, професор;

Курінний Євген Володимирович – доктор юридичних наук, професор;

Кушнір Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор;

Смирнов Максим Іванович – кандидат юридичних наук, доцент;

Стеценко Семен Григорович – доктор юридичних наук, професор;

Тернушак Михайло Михайлович – доктор юридичних наук;

Уільям Дж. Уоткінс – доктор юридичних наук (США);

Фальковський Андрій Олександрович – кандидат юридичних наук, доцент;

Федчишин Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук;

Шарая Анна Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент.

*Рекомендовано до опублікування вченою радою
Запорізького національного університету,
протокол № 7 від 28.02.2023 р.*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Балишев М.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАК ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	18
Веденєєв Д.В., Семенюк О.Г. ПРОБЛЕМАТИКА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОТИБОРСТВА В НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ Й ДОКТРИНАЛЬНИХ ДОКУМЕНТАХ СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	21
Дем'янчук Т.Д. МІСЦЕ І РОЛЬ КАРАЛЬНОЇ ПСИХІАТРІЇ У КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СИСТЕМІ УРСР.....	26
Донченко О.І. ВІТЧИЗНЯНА ПОЛІТИКО-ПРАВОВА ДУМКА ГЕТЬМАНЩИНИ ПЕРІОДУ РУЇНИ.....	30
Коба М.М. ВІЙСЬКОВІ ТРАДИЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗМІСТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	37
Новікова М.М., Семко М.О. ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	41
Петков С.В., Пащенко П.М. ПРАВОВИЙ НІГЛІЗМ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ГАЛЬМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УСІХ СФЕРАХ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ.....	44
Савайда О.І., Мельник Н.В., Зденик І.В. ВПЛИВ ВІЗАНТІЙСЬКОГО ПРАВА НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ-РУСИ.....	48
Сидоркіна Р.Д. ЯКІСНА ВИЩА ОСВІТА ЯК ГАРАНТІЯ УСПІШНОГО ПРОФЕСІЙНОГО МАЙБУТЬОГО.....	51
Сковронський Д.М. ПОНЯТТЯ ПРАВОПОРУШЕННЯ І ПОКАРАННЯ У ВІЗАНТІЙСЬКОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	55
Цукан С.В. ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБОРОТУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	58

РОЗДІЛ 2 КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Белкін Л.М., Юринєць Ю.Л., Белкін М.Л. ЄДНІСТЬ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ І ДЕРУСИФІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ АНТИУКРАЇНСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН.....	62
Власенко В.В., Луценко В.Р. ЕВОЛЮЦІЯ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА ТА ЙОГО ТРАНСФОРМАЦІЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.....	68
Гансецька Е.В. ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕДУРИ ІМПІЧМЕНТУ В УКРАЇНІ.....	72
Дрозд О.Ю., Сорока Л.В. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ, СУДОВА ВЛАДА ТА ГРОМАДЯНСЬКИЙ КОНТРОЛЬ.....	75
Кузуб О.О., Павшук К.О. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ ЯК ОРГАН КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ ТА ЙОГО РОЛЬ В МЕХАНІЗМІ РЕАЛІЗАЦІЇ І ЗАХИСТУ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ Й ГРОМАДЯНИНА.....	78
Курінний Є.В. ПРОТИДІЯ ДЕТЕРМІНАНТАМ ВРАЗЛИВОСТІ РОЗСУДУ СУДДІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	88
Михайліченко О.С. РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ 2013–2014 РР. ЯК ВІДПРАВНА ТОЧКА У РЕАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ ПРАВА JUS RESISTENDI: ВИМОГИ ПРОПОРЦІЙНОСТІ І ДОЦІЛЬНОСТІ.....	92
Слінько Т.М., Ткаченко Є.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЄВРОПЕЇЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ: КОНСТИТУЦІЙНИЙ ВИМІР.....	96

РОЗДІЛ 3

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Більчук О.О. ПРАВОВИЙ СТАТУС МТСБУ ЗА ДОГОВОРОМ ОBOB'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ У РАЗІ ЛІКВІДАЦІЇ СТРАХОВИКА.....	99
Бондар Н.А., Стрельник В.В. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	102
Бориславський Р.А., Кучер В.О., Парасюк В.М. ЗЛОВЖИВАННЯ ПОЗИВАЧЕМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ В КОНТЕКСТІ ЗАЛИШЕННЯ ПОЗОВНОЇ ЗАЯВИ БЕЗ РОЗГЛЯДУ.....	106
Віцінгловська І.П., Никифорак В.М. СУДДІВСЬКИЙ РОЗСУД ТА ДИСКРЕЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ СУДДІ ЯК ОЦІНОЧНІ ПОНЯТТЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	112
Волкова І.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОВІДОМЛЕННЯ УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	116
Гладун С.О. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ ВІДНОСИН У СФЕРІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВ.....	121
Голубенко І.І., Грачова О.Ю., Маслова М.О. ОСОБЛИВОСТІ ПОРЯДКУ ОТРИМАННЯ СПАДЩИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	125
Денисяк Н.М. ПИТАННЯ ПРОЦЕДУРИ МЕДІАЦІЇ У НОТАРІАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ.....	130
Дрозд О.Ю. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ ТА ІНШИХ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ПРОЦЕДУР ВИРІШЕННЯ СПОРІВ.....	133
Жукевич І.В. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ У НАКАЗНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ.....	137
Зборівський Ю.-А.Я. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ.....	140
Іванов А.М., Титов М.С., Кшевінська К.О. МЕДІАЦІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ.....	143
Ліопол І.М. ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ЗАВДАНОЇ ДЖЕРЕЛОМ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ: ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	146
Кармаза О.О., Федоренко Т.В., Позов Д.А. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ДОГОВОРИ В МЕДІАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ЗАКОНУ.....	151
Кириченко Т.С. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ.....	155
Комарницька І.І., Буцяк М. ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА ВИДИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	159
Коробцова Н.В. УМОВИ НАСТАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ.....	163
Кучер Т.М. ОЦІНОЧНІ КРИТЕРІЇ ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВ У ПОРЯДКУ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	167
Маркович Х.М., Смерик М.С. ПРАВО НА ЧЕСТЬ, ГІДНІСТЬ ТА ДІЛОВУ РЕПУТАЦІЮ ЯК ОСОБИСТЕ НЕМАЙНОВЕ ПРАВО ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ.....	171
Мікуліна М.М. ЦІННІСНИЙ ЗМІСТ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ БЛАГ.....	175
Moskalenko K.V. TO KNOW OR NOT TO KNOW: THE RIGHT TO INFORMATION ABOUT DONOR IDENTITY UNDER UKRAINIAN LEGISLATION.....	179
Павлюк Н.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ФУНКЦІЙ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	182
Поліщук М.Г. ІНСТИТУТУ УСИНОВЛЕННЯ ЯК ФОРМА ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ.....	186

Семенов С.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ДОГОВІРНИХ ПРАВ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ, МАЙНО ЯКИХ ПОШКОДЖЕНО, ЗНИЩЕНО АБО ЗАЛИШИЛОСЬ НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ.....	189
Смірнов Г.Ю. ПРАВОЧИНИ ІЗ ЗАІНТЕРЕСОВАНІСТЮ В КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	193
Сулима А.П. СТАТУТ У РЕГУЛЮВАННІ ТОВ І ТДВ – АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ІМПЕРАТИВНОГО ТА ДИСПОЗИТИВНОГО.....	197
Хомініч М.С. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПІДВІДОМЧОСТІ ТА ПІДСУДНОСТІ МАЙНОВИХ СПОРІВ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	202
Шумак І.О., Владикін О.Н. ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ СПОСОБУ ЗАХИСТУ ПРАВ.....	207
Ясинок Д.М. СУДОВА ПРАВОТВОРЧІСТЬ СУДІВ, ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	210
Яшарова М.М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ В СФЕРІ СЛУЖБОВОГО ВИНАХІДНИЦТВА.....	215

РОЗДІЛ 4

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Артеменко О.В., Ладиченко В.В., Улютіна О.А. ПРОСЬБЮМЕРИ ЯК СУБ'ЄКТИ ВІДНОСИН У СФЕРІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	220
Бабаджанян Г.Б. САМОРЕГУЛЮВАННЯ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....	224
Борсук Н.Я., Кикоть П.В. ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СКЛАДІ МАЙНА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	229
Дорошенко Л.М. СПІВВІДНОШЕННЯ КОРПОРАТИВНОГО ДОГОВОРУ З СУМІЖНИМИ ПРАВОВИМИ КОНСТРУКЦІЯМИ.....	233
Калаченкова К.О., Захарчук Д.О., Буравська А.А. ДЕЯКІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	238
Попов К.Л. ЗМІШАНА МОДЕЛЬ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ.....	243
Приходько М.С. ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ ПОДІЛУ ТА ВИДІЛУ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ.....	248
Серебряк С.В. СУТНІСНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ «СПЕЦІАЛЬНИЙ ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ГОСПОДАРЮВАННЯ».....	253

РОЗДІЛ 5

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Галкіна Н.М. ОКРЕМІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ТРУДОВОЇ МОБІЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ.....	258
Гентош Р.Є., Медвідь Ю.О. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ЗМІСТ ПРИНЦИПУ ДИСПОЗИТИВНОСТІ У ВИРІШЕННІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	261
Гудзь А.О. БЛАГОДІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА НЕДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	265
Стецьків М.Б. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗВІЛЬНЕНИХ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ТА ОСІБ, ПРИРІВНЯНИХ ДО НИХ.....	270
Chuban V.S., Pasynchuk K.M., Kuprikova S.V. THE CURRENT STATE IN LEGAL PROVISION OF SOCIAL PROTECTION OF COMBATANTS.....	274

РОЗДІЛ 6 ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Барабаш А.Г., Присяжний В.В. ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ ПРАВА ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЛІСИ.....	279
Бережницька Г.І., Руданецька О.С. ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ВІДПОВІДНО ДО ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	283
Харитоновна Т.С., Григор'єва Х.А. ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ СУЧАСНОСТІ: ПРАВОВИЙ ДОСВІД ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ.....	287

РОЗДІЛ 7 АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Ананьєва Є.А. ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ БЮДЖЕТУ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В СИСТЕМІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	292
Андрущенко І.Г. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЯК НАПРЯМ ЗБІЛЬШЕННЯ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ.....	296
Білецька М.О. ПРАВОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	299
Бондарчук Ю.В. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	302
Бурдейна О.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИЙНЯТТЯ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ В ОРГАНИ СУДОВОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	306
Георгієвський Ю.В., Миронюк Р.В., Бєлікова М.І. КОЛІЗІЙНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЗАФІКСОВАНІ В АВТОМАТИЧНОМУ РЕЖИМІ.....	311
Грищук А.Б. РОЛЬ НЕПРИБУТКОВИХ БЛАГОДІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У НАДАННІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НАСЕЛЕННЮ.....	315
Гурковська К.А., Мороз О.Б. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ СТАМБУЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ З ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ТА НАСИЛЬСТВУ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ.....	319
Дорошенко В.А. ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	323
Кожушко О.О. ДО ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	327
Колеснікова М.В. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ КАСАЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ.....	330
Кошиков Д.О. ОХОРОНА КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	334
Маслова Я.І. СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ: МУНІЦИПАЛЬНИЙ РІВЕНЬ.....	337
Миронюк Р.В., Моргунов О.А. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	340
Миронюк С.А., Кобрусєва Є.А. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБІГУ ЦИВІЛЬНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ ТА НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ПОЛІЦІЇ У ЦЬЙ СФЕРІ.....	344
Остапенко Л.О., Хомиш Д.Р., Басараб М.Ю. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	348
Павлюк Р.Ю. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДОВОГО ЕКСПЕРТА ЯК УЧАСНИКА АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА.....	351

Печора К.В. ШЛЯХИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ЩОДО ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТОРГІВЛІ ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ В УКРАЇНІ.....	354
Плесканка О.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО ПРАВОСУДДЯ.....	357
Приймаченко Д.В., Опацький Р.М. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ВИЛУЧЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ.....	360
Пустовіт Ю.В. ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	364
Савчук Р.М. ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	369
Сахній А.В. ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЕВОЛЮЦІЇ ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТУ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.....	374
Сідор М.І. ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ.....	379
Собакарь А.О., Ільков В.В. АЛЬТЕРНАТИВНІ ФОРМИ ДОСУДОВОГО ВИРШЕННЯ СПОРІВ ЩОДО ПРИМУСОВОГО ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА ДЛЯ СУСПІЛЬНИХ ПОТРЕБ ЧИ З МОТИВІВ СУСПІЛЬНОЇ НЕОБХІДНОСТІ.....	384
Сукмановська Л.М. ВОЛОНТЕРИ ЯК МОЖЛИВИЙ СУБ'ЄКТ СИСТЕМИ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ В УКРАЇНІ.....	388
Терещенко В.В. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	391
Уртасва Л.Г. ФІНАНСОВЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ: ЕКОНОМІКО-ПРАВОВА ПРИРОДА	396
Шапошник А.С., Шлапко Т.В. ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ФУНКЦІЙ ОРГАНАМИ ПРОКУРАТУРИ, ЇХ ВПЛИВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ПРОКУРАТУРИ ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	399
Шапошник А.С. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА.....	406

РОЗДІЛ 8 КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Безпалов Р.В. ВПЛИВ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР З ЕЛЕМЕНТАМИ АГРЕСІЇ ТА НАСИЛЬСТВА НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	411
Габлей Н.Г. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПОСИЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	414
Гарасим П.С. ПРО ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ, ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ І СВОБОД ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ В УКРАЇНІ ТА РОСІЙСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ.....	417
Гулкевич В.Д. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОСЯГАННЯ НА КУЛЬТУРНУ СПАДЩИНУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	420
Єрмоєнко В.О. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОЛАБОРАНТІВ – ПЕРСПЕКТИВИ ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ.....	427
Колб О.Г., Дучимінська Л.М. РОЛЬ І ВПЛИВ СУДОВОГО ТЛУМАЧЕННЯ НА ПРАВОЗАСТОСОВЧУ ПРАКТИКУ В УКРАЇНІ.....	432
Конопельський В.Я., Резніченко Г.С. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ З ВИПРОБУВАННЯМ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ДО СЕМИ РОКІВ.....	436
Крикливець Д.Є. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ НА ПІДСТАВІ СТ. 84 ¹ КК УКРАЇНИ: ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ.....	439
Продан Т.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ.....	443

Рудик М.М. БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	446
Салаєва К.А., Лукашевич С.Ю. ВАНДАЛІЗМ ТА ЙОГО ПРОЯВИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	450

РОЗДІЛ 9

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Аркуша Л.І., Торбас О.О., Волошина В.К., Завтур В.А., Стоянов М.М. ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ПЕРЕГЛЯДУ УХВАЛ СЛІДЧОГО СУДДІ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ.....	453
Баранець В.А. ЗАСОБИ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У ФОРМІ ДІЗНАННЯ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ.....	457
Бондар В.С., Ріпа Ф.В. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З ПІДРОЗДІЛАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ У ВИЯВЛЕННІ ТА РОЗСЛІДУВАННІ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІДЕОЛОГІЧНІЙ ТА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ СФЕРАХ.....	461
Гудков І.І. СПЕЦІАЛЬНІ МЕДИЧНІ ЗНАННЯ У МЕТОДИЦІ РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ.....	467
Жердев В.К., Яцик Т.П. АНАЛІЗ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ВЧИНЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ПІДРОБЛЕНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	472
Капліна О.В. ЗМІНА РАНІШЕ ПОВІДОМЛЕНОЇ ПІДОЗРИ: ПРОБЛЕМИ НАЛЕЖНОЇ ПРАВОВОЇ ПРОЦЕДУРИ ТА НЕПРИПУСТИМІСТЬ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ.....	475
Козій В.В. ПОРЯДОК ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИЛУЧЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ НЕЗАКОННО ЗДОБУТОЇ КРИПТОВАЛЮТИ.....	479
Лозова О.С. МІЖНАРОДНА ПРАВОВА ДОПОМОГА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ТИМЧАСОВОГО ДОСТУПУ ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ З ДЕРЖАВАМИ ЄС.....	484
Лук'янчиков Б.Є., Грачова О.Ю. ВІДЕОЗАПИС ЯК ВИД ЦИФРОВОГО ДОКАЗУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	490
Постолов Т.О. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ КІБЕРПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	494
Христов О.І. АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ (2016–2021 РР.).....	498
Шаповаленко Є.В., Задорожний О.П. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ У РОЗШУКУ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	502

РОЗДІЛ 10

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Бзова Л.Г., Мамчин М.П. РОЛЬ ЮРИДИЧНОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ В МОТИВУВАННІ СУДОВИХ РІШЕНЬ.....	506
Забокрицький І.І. РОЗГЛЯД СПОРІВ В МІЖНАРОДНИХ ПАЛАТАХ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	509
Заболотна Н.Я., Добрянський М.В. АДВОКАТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	512
Снідевич О.С. ПРИВІЛЕЇ СУДДІ ТА СУДДІВСЬКА ЕТИКА: ПРОБЛЕМИ СПІВІДНОШЕННЯ.....	516

РОЗДІЛ 11 МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Бурдюжа О.М. ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО РУХУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ТА ЧЕРВОНОГО ПІВМІСЯЦЯ В СФЕРІ НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ.....	520
Ковалів С.В., Єсімов С.С. ДІЯЛЬНІСТЬ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ООН ЩОДО БОРОТЬБИ З НЕЗАКОННИМ ПЕРЕВЕЗЕННЯМ МІГРАНТІВ.....	525
Котляр О.І., Трагнюк О.Я. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИВЕЗЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ В ЄС ТА ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ.....	529
Нечипоренко С.М., Чікірякін Д.В. ОСНОВНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ	532
Півторак Г.Ф., Костиря Є.В. ВПЛИВ АНТРОПОГЕННИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОСИСТЕМУ ЧОРНОГО МОРЯ.....	535
Рудницька О.П. РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО СУДУ ООН У ВИРІШЕННІ МІЖДЕРЖАВНИХ СПОРІВ.....	539

РОЗДІЛ 12 ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Данілова А.В. ГЕНЕЗА ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ І ПОШИРЕННЮ ОСОБЛИВО НЕБЕЗПЕЧНИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	544
Панченко О.О. ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА В СИМЕТРІЇ СВІТОПОРЯДКУ.....	550

CONTENTS

SECTION 1

THEORY AND HISTORY OF THE LAW AND THE STATE; HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINES

Balyshev M.V. PROBLEMATIC ISSUES OF DEFINING THE CONCEPT AND SIGNS OF LEGAL RESPONSIBILITY.....	18
Viedenieiev D.V., Semeniuk O.H. PROBLEMS OF INFORMATION WARFARE IN NORMATIVE-LEGAL AND DOCTRINE DOCUMENTS OF THE SPHERE OF NATIONAL SECURITY OF UKRAINE.....	21
Demianchuk T.D. THE PLACE AND ROLE OF PENAL PSYCHIATRY IN THE CRIMINAL AND EXECUTIVE SYSTEM OF THE USSR.....	26
Donchenko O.I. DOMESTIC POLITICAL AND LEGAL OPINION OF THE HETMANATE DURING THE PERIOD OF RUIN.....	30
Koba M.M. MILITARY TRADITIONS AS AN ELEMENT OF THE LEGAL CULTURE OF MILITARY OFFICERS: TRANSFORMATION OF CONTENT IN WARTIME CONDITIONS.....	37
Novikova M.M., Siemko M.O. FACTORS OF DEVELOPMENT OF NATIONAL STATE BUILDING: THEORETICAL LAW ASPECT.....	41
Pietkov S.V., Pashchenko P.M. LEGAL NIHILISM AS THE MAIN FACTOR INHIBITING DEMOCRATIC TRANSFORMATIONS IN ALL SPHERES OF PUBLIC LIFE.....	44
Savaida O.I., Melnyk N.V., Zdrenyk I.V. THE INFLUENCE OF BYZANTINE LAW ON THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE STATE AND LAW OF UKRAINE-RUS.....	48
Sydorkina R.D. QUALITY HIGHER EDUCATION AS A GUARANTEE OF THE SUCCESSFUL PROFESSIONAL FUTURE.....	51
Skovronskyi D.M. CONCEPT OF OFFENSE AND PUNISHMENT IN BYZANTINE CRIMINAL LAW.....	55
Tsukan S.V. PRINCIPLES OF STATE REGULATION OF THE VIRTUAL ASSETS CIRCULATION: THEORETICAL ASPECT.....	58

SECTION 2

CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW

Bielkin L.M., Yurynets Yu.L., Bielkin M.L. THE UNITY OF DECOMMUNIZATION AND DERUSIFICATION IN THE CONTEXT OF ANTI-UKRAINIAN INFORMATION WARS.....	62
Vlasenko V.V., Lutsenko V.R. EVOLUTION OF THE PRESIDENCY INSTITUTE AND ITS TRANSFORMATION IN MODERN UKRAINE.....	68
Hansetska E.V. PRACTICAL PROBLEMS OF IMPLEMENTING THE IMPEACHMENT PROCEDURE IN UKRAINE.....	72
Drozd O.Yu., Soroka L.V. PUBLIC ADMINISTRATION, JUDICIARY AND CIVIL CONTROL.....	75
Kuzub O.O., Pavshuk K.O. THE CONSTITUTIONAL COURT OF UKRAINE AS A BODY OF CONSTITUTIONAL JURISDICTION AND ITS ROLE IN THE MECHANISM OF IMPLEMENTATION AND PROTECTION OF THE CONSTITUTIONAL RIGHTS AND FREEDOMS OF A PERSON AND A CITIZEN.....	78
Kurinyi Ye.V. COUNTERACTION TO THE DETERMINANTS OF VULNERABILITY OF JUDICIAL DISCRETION IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS.....	88
Mykhailichenko O.S. THE REVOLUTION OF DIGNITY 2013–2014 AS THE STARTING POINT FOR THE IMPLEMENTATION OF JUS RESISTENDI RIGHT BY THE UKRAINIAN PEOPLE: REQUIREMENTS OF PROPORTIONALITY AND EXPEDIENCY.....	92
Slinko T.M., Tkachenko Ye.V. SOME ASPECTS OF LEGAL REGULATION OF THE EUROPEANIZATION OF UKRAINIAN EDUCATION: CONSTITUTIONAL DIMENSION.....	96

SECTION 3

CIVIL LAW AND CIVIL PROCESS; FAMILY LAW; INTERNATIONAL PRIVATE LAW

Bilchuk O.O. LEGAL STATUS OF MTSBU UNDER THE CONTRACT OF COMPULSORY CIVIL LIABILITY INSURANCE OF OWNERS OF LAND VEHICLES	99
Bondar N.A., Strelnyk V.V. SCIENTIFIC RESEARCH METHODOLOGY THEORETICAL AND LEGAL FACTORS OF INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF LEGAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION.....	102
Boryslavskiy R.A., Kucher V.O., Parasiuk V.M. ABUSE OF PROCEDURAL RIGHTS BY THE PLAINTIFF IN THE CONTEXT OF LEAVING THE CLAIM WITHOUT CONSIDERATION.....	106
Vitsinhlovska I.P., Nykyforak V.M. JUDICIAL DISCRETION AND DISCRETIONARY AUTHORITIES OF A JUDGE AS VALUATION CONCEPTS IN THE CIVIL LAW OF UKRAINE.....	112
Volkova I.V. FEATURES OF NOTIFICATION OF PARTICIPANTS IN CIVIL CASES UNDER MARTIAL LAW.....	116
Hladun S.O. CHARACTERISTICS OF THE OBJECT COMPOSITION OF RELATIONS IN THE SPHERE OF CIVIL-LEGAL PROTECTION OF LAND RIGHTS.....	121
Holubenko I.I., Hrachova O.Yu., Maslova M.O. FEATURES OF THE PROCEDURE FOR RECEIVING AN INHERITANCE UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE.....	125
Denysiak N.M. ISSUES OF MEDIATION PROCEDURE IN NOTARIAL ACTIVITY OF UKRAINE.....	130
Drozd O.Yu. FOREIGN EXPERIENCE IN THE APPLICATION OF MEDIATION AND OTHER ALTERNATIVE DISPUTE RESOLUTION PROCEDURES.....	133
Zhukevych I.V. JUDICIAL CONTROL OF IMPLEMENTATION OF DECISIONS IN THE ORDERED PROCEEDINGS OF THE CIVIL JUSTICE OF UKRAINE.....	137
Zborivskiy Yu.-A.Ya. CIVIL LIABILITY IN THE FIELD OF TRANSPLANTATION OF HUMAN ANATOMICAL MATERIALS.....	140
Ivanov A.M., Tytov M.S., Kshevinska K.O. MEDIATION AS AN ALTERNATIVE WAY OF RESOLVING DISPUTES IN CIVIL LEGAL RELATIONS.....	143
Iliopol I.M. COMPENSATION FOR HARM CAUSED BY A SOURCE OF INCREASED DANGER: CIVIL LEGAL ASPECT.....	146
Karmaza O.O., Fedorenko T.V., Pozov D.A. CIVIL-LEGAL AGREEMENTS IN MEDIATION: PROBLEMS OF LAW QUALITY.....	151
Kyrychenko T.S. CIVIL-LEGAL REGULATION OF THE PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS IN UKRAINE.....	155
Komarnytska I.I., Butsiak M. CONCEPTS, SIGNS AND TYPES OF CIVIL LIABILITY.....	159
Korobtsova N.V. CONDITIONS OF CIVIL LIABILITY IN THE PROVISION OF MEDICAL SERVICES.....	163
Kucher T.M. EVALUATIVE CRITERIA FOR CONSIDERATION OF CASES IN CIVIL PROCEEDINGS.....	167
Markovych Kh.M., Smeryk M.S. THE RIGHT TO HONOR, DIGNITY, AND BUSINESS REPUTATION AS A PERSONAL PROPERTY RIGHT OF AN INDIVIDUAL.....	171
Mikulina M.M. VALUE CONTENT OF PERSONAL NON-PROPERTY GOODS.....	175
Moskalenko K.V. TO KNOW OR NOT TO KNOW: THE RIGHT TO INFORMATION ABOUT DONOR IDENTITY UNDER UKRAINIAN LEGISLATION.....	179
Pavliuk N.M. PROBLEM ISSUES OF THE CLASSIFICATION OF FUNCTIONS OF CIVIL-LEGAL LIABILITY.....	182
Polishchuk M.H. ADOPTION INSTITUTE AS A FORM OF PLACEMENT FOR ORPHANS AND CHILDREN DEPRIVED OF PARENTAL CARE.....	186
Seminoh S.V. THE SPECIFICS OF THE PROTECTION OF CONTRACTUAL RIGHTS BORROWERS WHOSE PROPERTY WAS DAMAGED, DESTROYED OR REMAINED IN THE OCCUPIED TERRITORY.....	189

Smirnov H.Yu. PARTY-RELATED TRANSACTIONS IN CORPORATE LEGAL RELATIONS: THE ISSUE OF IMPROVING LEGAL REGULATION.....	193
Sulyma A.P. THE CHARTER IN THE REGULATION OF LLC AND ALC – CURRENT ISSUES OF CORRELATION OF IMPERATIVENESS AND DISCRETION.....	197
Khominich M.S. SEPARATE ASPECTS OF DEPARTMENTALITY AND JURISDICTION OF PROPERTY DISPUTES IN THE FIELD OF LAND LEGAL RELATIONS IN CIVIL PROCEEDINGS.....	202
Shumak I.O., Vladykin O.N. CIVIL PROCEDURAL FEATURES OF CHOOSING A METHOD OF PROTECTING RIGHT.....	207
Yasynok D.M. JUDICIAL LAW-MAKING OF COURTS AND LAW-MAKING OF STATE ADMINISTRATION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES.....	210
Yasharova M.M. LEGAL REGULATION OF THE LEGAL REGIME IN THE FIELD OF SERVICE INVENTION.....	215

SECTION 4

ECONOMIC LAW; ECONOMIC PROCEDURAL LAW

Artemenko O.V., Ladychenko V.V., Uliutina O.A. PROSUMERS AS SUBJECTS OF RELATIONS IN THE FIELD OF ALTERNATIVE ENERGY: CERTAIN ASPECTS OF LEGAL PROTECTION.....	220
Babadzhanian H.B. SELF-REGULATION OF RETAIL TRADE ON THE INTERNET.....	224
Borsuk N.Ya., Kykot P.V. INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS AS PART OF THE ENTREPRENEUR’S PROPERTY.....	229
Doroshenko L.M. CO-RELATION OF CORPORATE AGREEMENTS WITH ANCILLARY STATUTORY CONCEPTS.....	233
Kalachenkova K.O., Zakharchuk D.O., Buravska A.A. SOME TOPICAL ISSUES OF REFORMING LEGISLATION IN THE FIELD OF URBAN PLANNING.....	238
Popov K.L. MIXED MODEL OF ENFORCEMENT OF JUDGMENTS IN UKRAINE: EFFICIENCY ISSUES.....	243
Prykhodko M.S. REGARDING IMPROVEMENT OF LEGISLATION ON DIVISION AND SPIN-OFF OF JOINT STOCK COMPANIES.....	248
Sieriebriak S.V. ESSENTIAL ASPECTS OF THE CONCEPT OF “SPECIAL LEGAL REGIME OF MANAGEMENT”.....	253

SECTION 5

LABOUR LAW; SOCIAL SECURITY LAW

Halkina N.M. SEPARATE LEGAL ISSUES OF EXTERNAL LABOR MIGRATION IN THE CONTEXT OF LABOR MOBILITY OF EMPLOYEES.....	258
Hentosh R.Ye., Medvid Yu.O. PROCEDURAL CONTENT OF THE PRINCIPLE OF DISPOSITY IN RESOLVING INDIVIDUAL LABOR DISPUTES.....	261
Hudz A.O. CHARITABLE ACTIVITIES OF ENTREPRENEURSHIP AS AN IMPORTANT COMPONENT OF NON-GOVERNMENT SOCIAL SECURITY IN UKRAINE.....	265
Stetskiv M.B. LEGISLATIVE REGULATION OF PENSION PROVISION FOR THOSE DISCHARGED FROM MILITARY SERVICE AND PERSONS EQUATED TO THEM.....	270
Chuban V.S., Pasynchuk K.M., Kuprikova S.V. THE CURRENT STATE IN LEGAL PROVISION OF SOCIAL PROTECTION OF COMBATANTS.....	274

SECTION 6

LAND LAW; AGRARIAN LAW; ENVIRONMENTAL LAW; NATURAL RESOURCE LAW

Barabash A.H., Prysiashnyi V.V. THE CONCEPT AND CHARACTERISTICS OF THE RIGHT TO PRIVATE OWNERSHIP OF FORESTS IN UKRAINE.....	279
--	-----

Berezhnytska H.I., Rudanetska O.S. ACTIVITIES IN THE FIELD OF LAND MANAGEMENT IN ACCORDANCE WITH LAND AND LABOR LEGISLATION.....	283
Kharytonova T.Ye., Hryhorieva Kh.A. FOOD SECURITY IN THE CONDITIONS OF MODERN MILITARY CONFLICTS: LEGAL EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES.....	287
SECTION 7	
ADMINISTRATIVE LAW AND PROCESS;	
FINANCIAL LAW; INFORMATION LAW	
Ananieva Ye.A. THE LEGAL SIGNIFICANCE OF THE BUDGET OF THE UNITED TERRITORIAL COMMUNITY IN THE SYSTEM OF LOCAL BUDGETS.....	292
Andrushchenko I.H. INCREASING THE EFFECTIVENESS OF STATE REGULATION OF THE AGRARIAN-INDUSTRIAL COMPLEX AS A DIRECTION TO INCREASE THE VOLUME OF AGRICULTURAL PRODUCTION IN UKRAINE.....	296
Biletska M.O. LEGAL BASIS OF THE DEVELOPMENT OF ELECTRONIC PUBLIC SERVICES IN UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE.....	299
Bondarchuk Yu.V. THE CURRENT STATE OF THE DEVELOPMENT OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF THE PROVISION OF PSYCHIATRIC AID.....	302
Burdeina O.V. PROBLEMATIC ISSUES OF ADMISSION TO PUBLIC SERVICE IN THE JUDICIAL AUTHORITIES OF UKRAINE IN WARTIME CONDITIONS.....	306
Heorhiievskiy Yu.V., Myroniuk R.V., Bielikova M.I. CONFLICT OF ADMINISTRATIVE LIABILITY FOR OFFENSES WHEN IT COMES TO ENSURING ROAD TRAFFIC SAFETY RECORDED IN AUTOMATIC MODE.....	311
Hryshchuk A.B. THE ROLE OF NON-PROFIT CHARITY ORGANIZATIONS IN PROVIDING SOCIAL SERVICES TO THE POPULATION.....	315
Hurkovska K.A., Moroz O.B. PROBLEMS OF IMPLEMENTING THE PROVISIONS OF THE ISTANBUL CONVENTION IN THE NATIONAL LEGISLATION OF UKRAINE ON COMBATING DOMESTIC VIOLENCE AND GENDER-BASED VIOLENCE.....	319
Doroshenko V.A. LEGAL MECHANISMS FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS DURING WAR.....	323
Kozhushko O.O. ON THE ISSUE OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF VOLUNTEER ACTIVITIES IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION.....	327
Kolesnikova M.V. SOME PROBLEM ISSUES OF THE CURRENT STATE OF THE CASSETTE REVIEW OF ADMINISTRATIVE CASES.....	330
Koshykov D.O. PROTECTION OF CULTURAL VALUES OF THE UKRAINIAN STATE AS A COMPONENT OF ECONOMIC SECURITY.....	334
Maslova Ya.I. SUBJECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION: MUNICIPAL LEVEL.....	337
Myroniuk R.V., Morhunov O.A. PECULIARITIES OF ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY IN THE FIELD OF CONTROL OVER THE CIRCULATION OF MEDICINAL PRODUCTS.....	340
Myroniuk S.A., Kobrusieva Ye.A. PROSPECTS FOR INTRODUCING THE CIRCULATION OF CIVILIAN FIREARMS IN UKRAINE AND NEW CHALLENGES FOR THE POLICE IN THIS AREA.....	344
Ostapenko L.O., Khomyn D.R., Basarab M.Yu. KEY WORDS: PROTECTION OF HUMAN RIGHTS, EUROPEAN UNION, EUROPEAN CONVENTION ON THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS, EU CASE LAW, CATALOG OF HUMAN RIGHTS.....	348
Pavliuk R.Yu. RESPONSIBILITY OF THE FORENSIC EXPERT AS A PARTICIPANT IN ADMINISTRATIVE JURISDICTION.....	351
Pechora K.V. WAYS OF INTERACTION BETWEEN STATE AUTHORITIES REGARDING THE PUBLIC ADMINISTRATION OF TRADE IN FOREIGN SECURITIES IN UKRAINE.....	354
Pleskanka O.V. FEATURES OF THE APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE ELECTRONIC JUSTICE SYSTEM.....	357

Pryimachenko D.V., Opatskyi R.M. SEPARATE PROBLEMS OF SEIZURE OF VEHICLES DURING MARTIAL LAW.....	360
Pustovit Yu.V. THE CONCEPT, PECULIARITIES OF ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY IN THE FIELD OF FOOD INDUSTRY.....	364
Savchuk R.M. CONCEPT AND SYSTEM OF INTERNATIONAL STANDARDS OF LAW ENFORCEMENT ACTIVITIES.....	369
Sakhnii A.V. LEGAL ANALYSIS OF THE EVOLUTION OF THE CONCEPT AND CONTENT OF MILITARY SERVICE.....	374
Sidor M.I. THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON FINANCIAL CONTROL.....	379
Sobakar A.O., Ilkov V.V. ALTERNATIVE FORMS OF PRE-TRIAL SETTLEMENT OF DISPUTES REGARDING FORCED ALIENATION OF PROPERTY FOR PUBLIC NEEDS OR FOR REASONS OF PUBLIC NECESSITY.....	384
Sukmanovska L.M. VOLUNTEERS AS A POSSIBLE SUBJECT OF THE COUNTER-TERRORISM SYSTEM IN UKRAINE.....	388
Tereshchenko V.V. PECULIARITIES OF THE STATE INFORMATION POLICY IN CONDITIONS OF THE WAR.....	391
Urtaieva L.H. FINANCIAL OFFENSE: ECONOMIC AND LEGAL NATURE.....	396
Shaposhnyk A.S., Shlapko T.V. THE LEGAL ANALYSIS OF INTERNATIONAL AND FOREIGN EXPERIENCE OF IMPLEMENTATION OF CRIMINAL PROCEDURAL FUNCTIONS OF THE PROSECUTOR'S OFFICE, THEIR INFLUENCE ON THE FUNCTIONING OF THE NATIONAL MODEL OF THE PROSECUTOR'S OFFICE AND CRIMINAL PROSECUTION IN UKRAINE.....	399
Shaposhnyk A.S. THE DIRECTIONS FOR IMPROVING THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF THE PROSECUTOR'S ACTIVITY.....	406

SECTION 8

CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL LAW

Bezpалov R.V. INFLUENCE OF COMPUTER GAMES WITH ELEMENTS OF AGGRESSION AND VIOLENCE ON PERSONALITY FORMATION OF MINORS.....	411
Hablei N.H. CERTAIN ASPECTS OF STRENGTHENING CRIMINAL RESPONSIBILITY UNDER THE CONDITIONS OF THE STATE OF MARTIAL.....	414
Harasym P.S. ON SOME PROBLEMS OF PUBLIC CONTROL OVER THE OBSERVANCE OF THE RIGHTS, LEGAL INTERESTS AND FREEDOMS OF PRISONERS OF WAR IN UKRAINE AND THE RUSSIAN FEDERATION.....	417
Hulkevych V.D. THE CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR CULTURAL HERITAGE CRIMES ACCORDING TO FRENCH LAW.....	420
Yeromenko V.O. RESPONSIBILITY OF COLLABORATORS – PERSPECTIVES OF DEOCCUPIED TERRITORIES.....	427
Kolb O.H., Duchyminska L.M. THE ROLE AND INFLUENCE OF JUDICIAL INTERPRETATION ON LAW ENFORCEMENT PRACTICE IN UKRAINE.....	432
Konopelskyi V.Ya., Reznichenko H.S. SOME PROBLEMS OF LAW ENFORCEMENT EXEMPTION FROM SERVING THE PUNISHMENT WITH PROBATION FOR PREGNANT WOMEN AND WOMEN WHO HAVE CHILDREN UNDER THE AGE OF SEVEN.....	436
Kryklyvets D.Ye. EXEMPTION FROM SERVING PUNISHMENT UNDER ARTICLE 84 ¹ OF THE CC OF UKRAINE: ISSUES OF LEGAL REGULATION AND LAW ENFORCEMENT.....	439
Prodan T.V. CURRENT ISSUES OF COMBATING HUMAN TRAFFICKING.....	443
Rudyk M.M. ROAD TRAFFIC SAFETY AS A COMPONENT OF NATIONAL SECURITY.....	446
Salaieva K.A., Lukashevych S.Yu. VANDALISM AND ITS MANIFESTATIONS IN THE WAR CONDITIONS IN UKRAINE.....	450

SECTION 9 CRIMINAL PROCESS AND FORENSIC SCIENCE; FORENSIC EXAMINATION; OPERATIVELY-SEARCH ACTIVITY

Arkusha L.I., Torbas O.O., Voloshyna V.K., Zaytur V.A., Stoianov M.M. POSSIBILITIES OF REVIEWING INVESTIGATING JUDGE'S DECISIONS UNDER NEWLY DISCOVERED CIRCUMSTANCES.....	453
Baranets V.A. MEANS OF COLLECTING EVIDENCE DURING PRE-JUDICIAL INVESTIGATION IN THE FORM OF INQUIRY: CURRENT PROBLEMS OF THEORY AND PRACTICE.....	457
Bondar V.S., Ripa F.V. INTERACTION OF PRE-JUDICIAL INVESTIGATION BODIES WITH UNITS WHICH CARRY OUT OPERATIONAL AND INVESTIGATIVE ACTIVITIES IN DETECTING AND INVESTIGATING COLLABORATIVE ACTIVITIES IN THE IDEOLOGICAL AND CULTURAL AND EDUCATIONAL SPHERES.....	461
Hudkov I.I. SPECIAL MEDICAL KNOWLEDGE IN MURDER INVESTIGATION METHODOLOGY: CONCEPT AND CONTENT.....	467
Zherdiev V.K., Yatsyk T.P. ANALYSIS OF FORENSIC INFORMATION ON THE COMMISSION OF CRIMINAL OFFENSES IN THE FIELD OF ECONOMIC ACTIVITY COMMITTED WITH THE HELP OF FORGED DOCUMENTS.....	472
Kaplina O.V. CHANGE OF A PREVIOUSLY NOTIFIED SUSPECT: PROBLEMS OF DUE LEGAL PROCEDURE AND INACCEPTABILITY OF ABUSE OF RIGHTS	475
Kozii V.V. PROCEDURE AND PARTICULARS OF REMOVING ILLEGALLY OBTAINED CRYPTOCURRENCY IN CRIMINAL PROCEEDINGS	479
Lozova O.S. MUTUAL LEGAL ASSISTANCE IN THE PROCESS OF TEMPORARY ACCESS TO THINGS AND DOCUMENTS WITH THE EU COUNTRIES.....	484
Lukianchykov B.Ye., Hrachova O.Yu. VIDEO RECORDING AS A TYPE OF DIGITAL EVIDENCE IN THE CRIMINAL PROCESS: CURRENT STATE AND PERSPECTIVES.....	490
Postolov T.O. PROBLEMS OF LEGAL SECURITY OF THE INTERACTION OF PRE-JUDICIAL INVESTIGATION BODIES AND CYBERPOLICE OPERATIONAL UNITS DURING THE FIGHTING OF CRIMES IN THE SPHERE OF INTELLECTUAL PROPERTY.....	494
Khrystov O.L. ANALYTICAL REVIEW OF THE EFFECTIVENESS OF THE USE OF PUBLIC FORMATIONS FOR THE PROTECTION OF PUBLIC ORDER BY UNITS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE DURING THE FIGHT AGAINST CRIME (2016–2021).....	498
Shapovalenko Ye.V., Zadorozhnyi O.P. INTERNATIONAL COOPERATION OF UKRAINE IN SEARCH FOR AND IDENTIFICATION OF PEOPLE MISSING IN WAR TIME	502

SECTION 10 JUDICATURE; PUBLIC PROSECUTION AND ADVOCACY

Bzova L.H., Mamchyn M.P. THE ROLE OF LEGAL ARGUMENTATION IN MOTIVATING COURT DECISIONS.....	506
Zabokrytskyi I.I. CONSIDERATION OF DISPUTES IN INTERNATIONAL CHAMBERS: EXPERIENCE OF GERMANY AND PROPOSALS FOR UKRAINE.....	509
Zabolotna N.Ya., Dobrianskyi M.V. ADVOCATE SELF-GOVERNMENT UNDER THE LEGISLATION OF UKRAINE AND POLAND: COMPARATIVE LEGAL ASPECT.....	512
Snidevych O.S. JUDGE'S PRIVILEGES AND JUDGE'S ETHICS: RELATIONSHIP PROBLEMS.....	516

SECTION 11 INTERNATIONAL LAW

Burdiuzha O.M. THE INTERNATIONAL RED CROSS AND RED CRESCENT MOVEMENT ACTIVITIES IN THE FIELD OF PROVIDING HUMANITARIAN ASSISTANCE.....	520
Kovaliv S.V., Yesimov S.S. ACTIVITIES OF THE UN GENERAL ASSEMBLY REGARDING THE FIGHT AGAINST ILLEGAL TRANSPORTATION OF MIGRANTS.....	525
Kotliar O.I., Trahniuk O.Ya. LEGAL REGULATION OF THE EXPORT OF CULTURAL VALUES IN THE EU AND MEMBER STATES.....	529
Nechyporenko S.M., Chikiriakin D.V. MAIN ASPECTS OF THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE HUMAN RIGHTS PROTECTION INSTITUTE IN THE EUROPEAN UNION.....	532
Pivtorak H.F., Kostyria Ye.V. THE IMPACT OF ANTHROPOGENIC FACTORS ON THE ECOSYSTEM OF THE BLACK SEA.....	535
Rudnytska O.P. THE ROLE OF THE UN INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE IN THE RESOLUTION OF INTERSTATE DISPUTES.....	539

SECTION 12 PHILOSOPHY OF LAW

Danilova A.V. GENESIS OF LEGAL RESPONSIBILITY FOR VIOLATION OF THE LEGISLATION ON PREVENTING THE OCCURRENCE AND SPREAD OF PARTICULARLY DANGEROUS INFECTIOUS DISEASES.....	544
Panchenko O.O. THE RULE OF LAW IN THE SYMMETRY OF THE WORLD ORDER.....	50

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ КАСАЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ

SOME PROBLEM ISSUES OF THE CURRENT STATE OF THE CASSETTE REVIEW OF ADMINISTRATIVE CASES

Колеснікова М.В., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Навчально-науковий інститут права Сумського державного університету

З урахуванням сучасних державотворчих тенденцій та усебічного переосмислення звичних правових інститутів касаційний розгляд є одним із потенційних об'єктів майбутнього реформування й дослідження у наукових колах. Питання реформування були предметом дослідження багатьох українських науковців, основна мета, яких – це створення прозорої та ефективної судової системи. Судова реформа являє собою низку законодавчих, інституційних та кадрових змін, метою яких є покращення та удосконалення всієї Судової системи України. Слід зважати, що у результаті чергової реформи правосуддя 15 грудня 2017 року в Україні розпочав функціонувати новий Верховний Суд, який став найвищою судовою інстанцією замість Верховного Суду України. Водночас з того моменту розпочали діяти нові редакції трьох процесуальних кодексів – Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), Цивільного процесуального кодексу України та Господарського процесуального кодексу України. Ці кодекси стали більш наближеними між собою та кардинально змінили процесуальне законодавство, що було базою для судів в Україні. Окрім того, у 2020 році були введені нові «процесуальні касаційні фільтри», які суттєво змінили порядок звернення до суду касаційної інстанції та можливість оскарження у касаційному порядку судові рішення.

У зв'язку з реформуванням судової системи й процесуального законодавства низка фундаментальних наукових праць та досліджень втратили актуальність. Значний відсоток розробок з питань касаційного розгляду адміністративних справ наразі спрямований на визначення окремих проблемних напрямків роботи суду касаційної інстанції (наприклад, специфіки передачі справ на розгляд Великої Палати Верховного Суду), у той час як доктринальне оснащення безпосередньо загальних засад касаційного розгляду, їхніх тенденцій розвитку та перспектив залишається скромним. При цьому доцільно виокремити дисертаційні дослідження К.В. Стафійчук (2022) та А.А. Нестеренко (2021), у яких власне підіймаються питання нової парадигми касаційного розгляду адміністративних справ.

Ключові слова: касаційна інстанція, адміністративна справа, малозначна справа, спрощене провадження, судова система, практика Європейського суду з прав людини.

Taking into account modern state-building trends and a comprehensive rethinking of customary legal institutions, cassation proceedings are one of the potential objects of future reform and research in scientific circles. Reform issues have been the subject of research by many Ukrainian scientists, the main goal of which is to create a transparent and efficient judicial system. Judicial reform is a series of legislative, institutional and personnel changes, the purpose of which is to improve and improve the entire judicial system of Ukraine.

It should be noted that as a result of another justice reform, on December 15, 2017, a new Supreme Court began functioning in Ukraine, which became the highest judicial instance instead of the Supreme Court of Ukraine. At the same time, from that moment on, new versions of three procedural codes began to operate – the Code of Administrative Procedure of Ukraine (hereinafter referred to as the Code of Administrative Procedure of Ukraine), the Civil Procedural Code of Ukraine and the Economic Procedural Code of Ukraine. These codes became closer to each other and radically changed the procedural legislation, which was the basis for courts in Ukraine. In addition, new «procedural cassation filters» were introduced in 2020, which significantly changed the procedure for applying to the court of cassation and the possibility of appealing court decisions in the cassation procedure.

In connection with the reform of the judicial system and procedural legislation, a number of fundamental scientific works and studies have lost their relevance. A significant percentage of developments on cassation review of administrative cases are currently aimed at identifying specific problem areas of the work of the court of cassation instance (for example, the specifics of transferring cases to the Grand Chamber of the Supreme Court), while doctrinal equipping directly the general principles of cassation review, their development trends and prospects remain modest.

At the same time, it is expedient to single out the dissertation studies of K.V. Stafiychuk (2022) and A.A. Nesterenko (2021), in which the issues of the new paradigm of cassation review of administrative cases are actually raised.

Key words: cassation instance, administrative case, minor case, simplified proceedings, court system, European Court of Human Rights practice.

Вступ. Мета дослідження полягає у здійсненні багато-профільного дослідження сучасного стану касаційного розгляду адміністративних справ з акцентом на нормативні й організаційні прогалини й проблематику, що існує у цьому векторі, а також сторонах значення правових висновків, винесених у касаційному розгляді й особливостях забезпечення касаційного розгляду в умовах правового режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Одною з майже неопрацьованих проблем є позиція касаційного розгляду відносно малозначних адміністративних справ, чіє місце не роз'яснено належним чином у цьому контексті. З одного боку, за загальним правилом, рішення у малозначних справах не підлягають оскарженню в касаційному порядку. З іншого, на практиці суддя може перейти зі спрощеного провадження в загальне, а от роздумати і визнати не малозначною справу, яку він вже визнав малозначною, не може. Залишається одне – продовжувати розгляд складної справи як малозначної – а отже, і у спрощеному прова-

дженні, бо не може суд розглядати справу, визнану ним малозначною не в спрощеному провадженні. І в даному випадку навіть більшою проблемою буде не те, як розглядати справу суд, а те, що така справа може бути оскаржена до апеляційної інстанції, але не підлягає наступному оскарженню в касаційній інстанції [1, с. 90].

Крім цього, в ухвалі щодо неприйнятності заяви № 26293/18 у справі «Азюковська проти України» (Azyukovska v. Ukraine) ЄСПЛ наголошував, що критерій малозначності охоплює передбачуваність судового рішення. Сторона, яка вважає, що її права було порушено або не захищено, має аргументовано обґрунтувати наявність обставин, котрі б дозволили розглядати просту адміністративну справу у порядку касаційного розгляду всупереч існуючим процесуальним фільтрам та механізмам забезпечення принципів розумності й справедливості [2].

У рішенні у справі № 684/865/18 Верховний Суд резюмував, що малозначність справи є властивістю, що не вимагає підтвердження судом першої чи апеляційної

інстанції та впливає безпосередньо зі змісту процесуального закону [3]. В Ухвалі №643/12214/16-а від 26.04.2018, що містить окрему думку, суддя Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Гімона М.М. констатує, що: «єдиною підставою для допуску таких справ (незначної складності, малозначних) до касаційного перегляду є розгляд адміністративної справи судом першої інстанції у порядку скороченого провадження із порушенням приписів частин 1, 11 статті 183-2 КАС України» [4].

В доповнення до цих позицій зауважимо, що Велика Палата ЄСПЛ у «Зубац проти Хорватії» (*Zubac v. Croatia*), No 40160/12 роз'яснила, що вказала, що до доступу до суду може обмежуватися опосередковано, через особливі юридичні механізми й особливості природи регулювання судоустрою у відповідності з соціальними та державними умовами, ресурсами, потребами й характером відносин, що є предметом розгляду. (п. 78). Фактично ЄСПЛ визнає, що спосіб застосування п. 1 ст. 6 Конвенції до апеляційних та касаційних судів залежить від особливостей судового провадження, про яке йдеться, і необхідно враховувати всю сукупність процесуальних дій, проведених в рамках національного правопорядку, а також роль судів касаційної інстанції в них; умови прийнятності касаційної скарги щодо питань права можуть бути суворіші, ніж для звичайної скарги (п. 82) [5].

Отже, перегляд у межах касаційного розгляду адміністративних справ незначної складності має змішане регулювання та розуміння у сучасному праві. Втім більш раціональним і виваженим вбачається підтримка вектору розвантаження судової системи, у тому числі касації, та збереження процесуальних фільтрів, котрі дозволять саме апеляційним адміністративним судам створювати й оформлювати повноту судової практики з урахуванням вітчизняних та загальноєвропейських традицій.

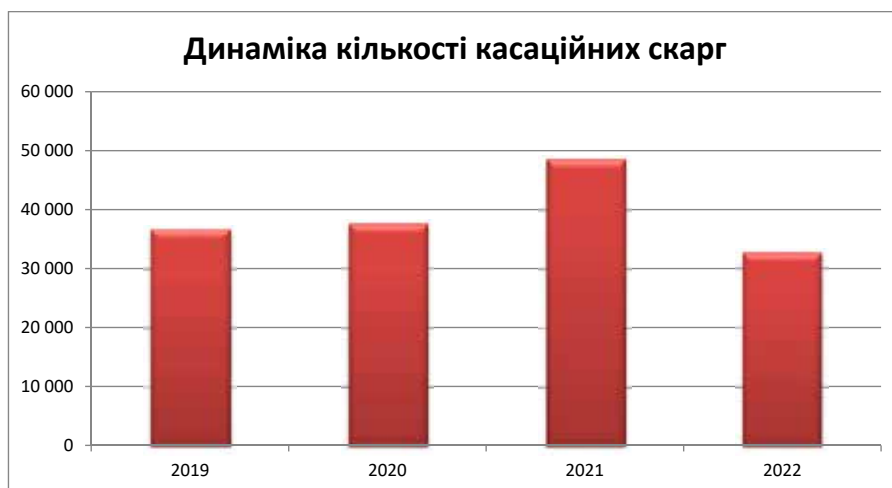
Як наголошується дисертантами, котрі досліджували організаційно-правові засади адміністративного судочинства України та теоретико-правові засади касаційного провадження, у сучасних реаліях апорією, що вимагає нагального розв'язання, є дотримання строків вирішення питання про відкриття касаційного провадження (ст. 334 КАС України) [6, с. 187] [7]. Додамо, що окрім власне проблеми дотримання строків вирішення питання про відкриття касаційного провадження дискусійними є проведення попереднього розгляду справи у касаційному провадженні (ст. 340 КАС України), розгляд касаційної скарги й вирішення адміністративних справ судом касаційної інстанції з дотриманням розумного строку. Поряд з переліченими проблемами суміжною ним є дисгенезія правової визначеності. Суди в адміністративних справах, у тому числі в порядку касаційного розгляду, регулярно висловлюють діаметрально протилежні правові позиції або виносять правові висновки без скасування вже існуючих та застосованих, тим самим нагромаджуючи правотлумачення й створюючи очевидну суперечливість практики. Закономірно, що неузгодження практики є негативним фактором як для касації, так і для всієї системи судоустрою адміністративної спеціалізації, оскільки неможливо рекомендувати місцевим та апеляційним судам дотримуватися певної позиції, якщо відсутня уніфікація на найвищому рівні, де ця практика власне систематизується.

Деякі науковці наголошують на колізійності й неясності касаційного оскарження окремих ухвал. Окрема ухвала у адміністративних справах є формою судового рішення, яку суд, виявивши під час розгляду справи порушення закону, може постановити і направити її відповідним суб'єктам владних повноважень для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли порушенню закон. За положеннями КАС України окрема ухвала підлягає оскарженню в апеляційному та касаційному порядку; окрема ухвала Верховного Суду є остаточною і оскарженню не підлягає [8]. При

цьому, на думку дослідників, питання викликає аспект суб'єктів, які мають право на апеляційну чи касаційну скаргу щодо окремої ухвали, адже законодавство використовує формулювання «оскаржена особами, яких вона стосується» [7, с. 125]. При цьому власне статус і права сторін у цій частині не врегульовано. Звертаючись до судової практики, можна прослідкувати, що Верховний суд інтерпретує окрему ухвалу щодо адміністративних справ як спосіб реагування суду на випадки виявлення порушення законності та правопорядку, які не можуть бути усунені ним самостійно при вирішенні адміністративного спору з використанням передбачених адміністративним процесуальним законом засобів [9]. При цьому окрема ухвала суду є одним із інструментів механізму стримувань і противаг, превенції вчинення порушень закону, які адміністративний суд не може самостійно усунути шляхом вжиття належних заходів. Суб'єктом, що клопотав про винесення окремої ухвали на стадії апеляційного провадження був свідок адміністративного проступку, передбаченого ст. 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення. З цього випливає, що в рамках касаційного розгляду суд у контексті окремої ухвали насамперед зважає на зміст ухвали та принципи належного здійснення правосуддя, хоча у судовій практиці подекуди зустрічаються й ситуації-антиподи даних. Наприклад, у постанові у справі № 640/6560/22 колегія суддів Касаційного адміністративного суду дійшла висновку, що окрема ухвала, яка була винесена стосовно неналежного виконання представником МВС України процесуальних обов'язків та зловживання процесуальними правами, мала б ініціюватися суб'єктом, процесуальні права якого прямо суміжні правам сторони або безпосередньо впливають на законність та обґрунтованість судового рішення [10].

На цих прикладах у розрізі аналізу касаційного розгляду окремих ухвал адміністративних судів помітними стають одразу ще дві організаційно-правові проблеми касаційного розгляду: по-перше, велика кількість касаційних проваджень, при чому в багатьох випадках ця кількість пропорційна недотриманню процесуальних фільтрів; та по-друге – проблема уніфікації правових позицій Касаційного адміністративного суду та Великої Палати Верховного Суду у справах адміністративної спеціалізації.

За даними судової статистики та аналітичних оглядів діяльності палат Верховного Суду можна прослідкувати тенденцію до зростання кількості касаційних скарг. Так, у 2021 році до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло 49 5112 справ і матеріалів. У 2020 році цей показник становив 37 634 одиниці (+1,3 раза). Тобто у 2021 році до одного судді Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді в середньому надійшла 1031 справа та матеріали проти 784 одиниць у 2020 році [11, с. 27]. При цьому серед справ і матеріалів домінують касаційні скарги. Їх кількість становила 48 711 одиниць. У першому півріччі 2022 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшли 16 741 справ та матеріалів. У першому півріччі 2021 року цей показник становив 24 291 одиницю (+1,5 раза). Тобто в першому півріччі 2022 року до одного судді Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді в середньому надійшло 364 справи та матеріали проти 506 одиниць у першому півріччі 2021 року [12, с. 3]. У 2019 році до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло 37 959 справ і матеріалів, з яких 36 813 касаційних скарг [13]. Здійснювати екстерналізацію для емпіричного підсумку із 2018 роком не слід, оскільки ці показники не підлягають порівнянню через значну частину переданих матеріалів у рамках правонаступництва від Верховного Суду України й Вищого адміністративного суду України. Описана тенденція зміни кількості касаційних скарг представлена на графіку 1.

Графік 1. Кількість касаційних скарг, що підлягали касаційному розгляду Верховним Судом (2019–2022)

Як ми можемо спостерігати, кількість касаційних скарг до касаційного розгляду за адміністративними справами зростає, у свою чергу спад у 2022 році значною мірою обумовлений об'єктивними обставинами у вигляді повномасштабного вторгнення та правового режиму воєнного стану.

Поруч з цим доцільно наголосити, що частка касаційних скарг серед усіх справ та матеріалів, котрі надходять до Касаційного адміністративного суду, також стабільно зростає. Динаміка репрезентована на графіку 2.

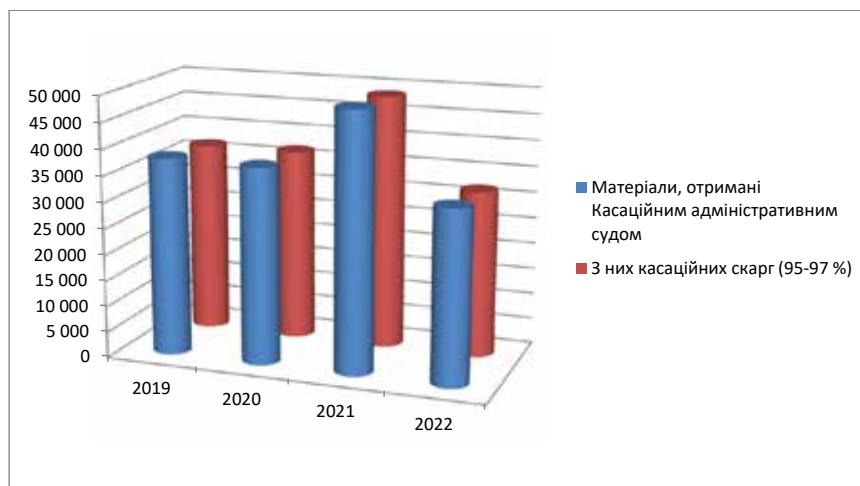
У 2019 році відсоток касаційних скарг на розгляді Касаційного адміністративного суду відносно всіх справ та матеріалів склав 96,9%, у 2020 році – 97,9%, у 2021 році – 98,3%, у 2022 році – 96,4%.

Тепер зупинимось на аспекті узгодження й уніфікації судової практик, яка формується у тому числі за підсумками касаційного розгляду у адміністративних справах. У законодавстві України використовується термін «однакове застосування норм права», «забезпечення однакового застосування судами касаційної інстанції норм матеріального права», «забезпечення однакового застосування норм права при вирішенні справ відповідної судової юрисдикції» [14, с. 20]. Перелічені елементи термінологічного апарату вітчизняного законодавства є суміжними, хоча й не ідентичними за змістом.

Наочним прикладом ефективного формування єдності судової практики в питаннях адміністративної спеціаліза-

ції може слугувати виправлення Касаційним адміністративним судом помилок правозастосування щодо спорів, які пов'язані з виборчим процесом. Зокрема, одним із суперечливих питань протягом тривалого часу було визначення, чи завжди бездіяльність, вчинену суб'єктом владних повноважень (зокрема виборчою комісією), слід кваліфікувати як протиправну. У своїй практиці Касаційний адміністративний суд виробив загальне визначення, сформульоване під час розгляду виборчих спорів щодо президентських виборів 2019 року [15]. Або, приміром, під час проміжних виборів 2021 року було застосовано уніфіковані правові позиції в контексті реєстрації кандидатів, а саме того, що внесення грошової застави у встановленому розмірі та порядку є однією з умов реєстрації особи кандидатом у депутати в одномандатному виборчому окрузі, а порушення таких вимог є підставою для відмови у реєстрації кандидата [16, с. 17]. Таким чином, функція забезпечення однакового застосування й розуміння законодавства сильно вплинула на дотримання засад і принципів виборчого процесу, що об'єктивно підтверджує значення цього напряму діяльності через інститут касаційного розгляду адміністративних справ.

Продовжуючи вектор дилеми узгодження судової практики і права на її відступ під час касаційного розгляду адміністративних справ акцентуємо увагу на словах Я. Берзанока, судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, який констатує, що принцип

Графік 2. Кількість касаційних скарг серед усіх справ та матеріалів, що надходили до Касаційного адміністративного суду (2019–2022)

єдності судової практики не має абсолютного характеру, оскільки процесуальним законодавством Верховний Суд наділений повноваженнями у встановленому порядку відступати від раніше сформованої правової позиції. Так виникає певна суперечність між принципом правової визначеності та концепцією «живого права» (динамічного тлумачення права) як складовими верховенства права. Подібна суперечність в адміністративному судочинстві вирішується шляхом встановлення певних обмежень щодо можливості суду відступити від вже сформованої правової позиції [17].

В окремій думці суддів Великої Палати Верховного Суду від 12 червня 2018 року у справі № 823/378/16 (провадження № 11-374апп18) згадується про те, що у системі загального права допускається скасування попередніх прецедентів (*overruling of precedent*) і вважається, що прецеденту можна не слідувати, якщо: його можливо відрізнити з огляду на зміну відносин у суспільстві з моменту його прийняття чи якщо змінилися відповідні правові принципи; він був вирішений *per incuriam*, тобто якщо

при його прийнятті з певних причин не були застосовані належні приписи законодавства чи прецеденти або вони були невірно витлумачені; у разі визнання його неправильним і таким, що підлягає скасуванню, або якщо на практиці він не діє [18].

Висновок. Загалом серед причин зниження ступеня узгодження судової практики домінують об'єктивні, котрі не залежать від суду прямо: сюди можна віднести зміни законодавства, коли відступ від раніше сформованої правової позиції диктується безпосередньо положеннями зміненого закону; ухвалення рішення Конституційного Суду України (тут ситуація дотична зміни законодавству, оскільки з урахуванням специфіки діяльності Конституційного Суду України і його функції тлумачення Конституції й перевірки законодавства на факт відповідності Основному Закону, він може визнавати ті чи інші норми неконституційними); нечіткість дефініцій або законотворчі помилки (колізії, прогалини, застосування аналогії); динаміка практики ЄСПЛ, що відображається на касаційному розгляді тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Серватюк Л.В., Кучер Ю.А. Апеляційне та касаційне оскарження адміністративних справ незначної складності (малозначність справ). *Актуальні проблеми держави і права*. № 5. 2021. С. 88–96.
2. Справа «Азюковська проти України» (Заява № 47921/08): рішення Європейського суду з прав людини. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e69#Text
3. Шишка Ю. Найбільше шансів на касаційний перегляд мають малозначні адміністративні справи, найменше – господарські. Закон і бізнес. URL: https://zib.com.ua/ua/138824-naybilshе_shansiv_na_kasaciyuiy_pereglyad_mayut_maloznachni_html
4. Ухвала у справі №643/12214/16-а від 26.04.2018. Окрема думка. Верховний Суд. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73705202>.
5. Справа «Зубац проти Хорватії» (Заява № 40160/12): рішення Європейського суду з прав людини. *Верховна Рада України*. URL: <https://rd.ua/storage/articles/CASE%20OF%20ZUBAC%20v.%20CROATIA%20-%20%5BUkrainian%20Translation%5D%20by%20OSCE%20Ukraine.pdf>
6. Капинос О.В. Теоретико-правові засади функціонування адміністративного судочинства в Україні: дис.. канд. юрид. наук 12.00.07. Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2021. 312 с.
7. Малихіна В.В. Організаційно-правове забезпечення адміністративного судочинства в Україні: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Дніпровський державний університет внутрішніх справ, Дніпро, 2021. 225 с.
8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України № 1402-VIII від 02.06.2016. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
9. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду у справі №761/21513/20 від 27.01.2022. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103034781>
10. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду у справі № 640/6560/22 від 30.12.2022. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107631752>. Дата звернення: 27.12.2022.
11. Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2021 році. Верховний Суд. Київ, 2022. 50 с.
12. Аналіз здійснення правосуддя Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду та Великою Палатою Верховного Суду у першому півріччі 2022 року. Верховний Суд. Київ, 2022. 18 с.
13. Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2019 році. Верховний Суд. Київ, 2020. 65 с.
14. Головатий В.Я. Загальнотеоретична характеристика уніфікації судової практики. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. № 37. 2016. С. 19–24.
15. Постанова у справі № 855/72/19 від 13.03.2019. Верховний Суд. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80458150>
16. Теремецький В.І., Чудик Н.О. Судова практика щодо вирішення виборчих спорів. *Наукові записки. Серія: право*. № 10. 2021. С. 15–19.
17. Берзанюк Я. Співвідношення необхідності забезпечення єдності судової практики та відступу від правових позицій Верховного Суду (на прикладі вирішення публічно-правових спорів). URL: <https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/2624-spivvidnoshennya-neobhidnosti-zabezpechennya-yednosti-sudovoyi-praktiki-ta-vidstupu-vid-pravovih-pozicij-verhovnogo-sudu-na-prikladi-virishennya-publichno-pravovih-sporiv>
18. Окрема думка суддів Великої Палати Верховного Суду у справі № 823/378/16 від 12.06.2018. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/76441988>